

به نام خداوند جان و خرد

اشیای با عقب ها

(اهمیت پزشکی - مرخوری - بیولوژی - کنترل)

نویسندگان:

محمد یوسف

دکتر سید فرزاد متولی حقی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی مازندران کارشناس ارشد حشره شناسی پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

سرشناسه	: متولی حق، فرزند، ۱۳۴۳-
عنوان و نام پدیدآور	: آشنایی با عقربها (اهمیت پزشکی - مرفولوژی - بیولوژی - کنترل) / نویسندگان سیدفرزاد متولی حق، محمد یوسف مقدم.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۹۳ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	: 978-622-02-0514-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: واژه نامه.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: عقربها Scorpions
موضوع	: عقربها -- ایران Scorpions -- Iran
موضوع	: عقرب گزیدگی -- ایران -- درمان Scorpion bites -- Treatment -- Iran
شناسه تزوده	: رصف مقدم، محمد، ۱۳۵۷-
رده بندی کتا	: ۷/۴۵۸QL
رده بندی دیویی	: ۵۹۰...
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱ ۱۲۹۰

آشنایی با عقرب ها اهمیت پزشکی - مرفولوژی - بیولوژی - کنترل

تالیف: دکتر سید فرزاد متولی حق - محمد یوسف مقدم

نوبت چاپ: اول- ۱۳۹۸

صفحه آرا و طراح جلد: بهاره عزت تبر

مشخصات ظاهری: ۹۳ ص

قطع: رقعی

شمارگان: ۱۰۰۰

شماره شابک: ۲-۰۵۱۴-۰۲-۶۲۲-۹۷۸

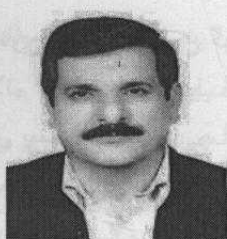
چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا (ع): ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸
 دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail.com
 سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

پیشگفتار مولفان

عقرب ^۱ راسته‌ای از رده عنکبوتیان ^۲ هستند که با قدمتی حدود ۴۵۰ میلیون سال از آغاز پیدایش آدمیزاد به دلیل داشتن نیش زهرآگین و گاهی کشنده و همچنین شال، سناکشان همیشه در طول تاریخ مورد تنفر انسان بوده‌اند. تلفات انسانی ناشی از این موجودات زهرآگین در سطح دنیا نسبتاً بالا می‌باشد و فور بالای این بانور طبیعت و همچنین ورود و راه یافتنش به اماکن انسانی سبب شده که در ایران تعداد ۱ تا ۱/۲ میلیون عقرب‌زدگی به همراه تعداد ۳۲۵۰ تا حدود ۵ هزار مرد در دنیا اتفاق بیفتد به همین دلیل است که عقرب‌زدگی از جمله مهم‌ترین مسائل بهداشتی و پزشکی کشورها و خصوصاً کشورهای توسعه نیافته نواحی گرمسیری و نیمه گرمسیری دنیا محسوب می‌شود که هر ساله جان هزاران نفر را با خطر مواجه می‌سازد. بر اساس اطلاعات کمیته کشوری مبارزه با بیماری‌های ریپ راگیر آمار عقرب‌زدگی، سالیانه حدود پنجاه هزار مورد می‌باشد. مطالعات اپیدمیولوژیکی گردآوری شده از سوی مؤسسه واکسن و سرم سازی رازی ایران نشان داده، عمده‌ترین نوع مسمومیت در ایران عقرب‌زدگی است که در بین مناطق مختلف کشور استان‌های خوزستان و هرمزگان دارای بیشترین موارد عقرب‌زدگی می‌باشند.

-
1. Order Scorpionida
 2. Class Arachnida

زهر عقرب در انسان نیز برحسب نوع گونه و همچنین وضعیت جسمانی فرد، عوارض و علائم مختلفی را با طیف گسترده شامل درد در ناحیه‌ی نیش زدن، تاول‌های پوستی، خونریزی‌های زیرپوستی، انقباضات شدید عضلانی و حتی مرگ ایجاد می‌نماید. از این رو عقرب‌زدگی همواره به‌عنوان یک عامل مهم تهدیدکننده سلامت انسان مطرح بوده و یکی از مشکلات بهداشتی مهم و پراهمیت اغلب مناطق دنیا و خصوصاً نواحی گرمسیری و نیمه گرمسیری محسوب می‌شود. در حال حاضر کشورهای مانند الجزایر، مصر، عراق، اردن، مراکش، سودان، آفریقای جنوبی، ترکیه، برزیل، مکزیک، آرژانتین، ونزوئلا و گویان بیشترین گزارش موارد عقرب‌زدگی در دنیا را به خود اختصاص داده‌اند کشور ایران نیز به دلیل قرارگرفتن در منطقه معتدله کره زمین و برخورد از شرایط آب‌وهوایی مناسب جهت زیست عقرب‌ها، از تنوع گونه‌ای بالایی برخوردار است. بر اساس آخرین اطلاعات موجود، عقرب‌های ایران ۵۲ گونه می‌باشند که در ۲۲ جنس و سه خانواده بوتیده، اسکورپیونید، و همی اسکورپیونیده طبقه‌بندی شده‌اند حداقل هفت گونه از عقرب‌های ایران از نوع خطرناک و پراهمیت از نظر پزشکی محسوب می‌شوند که مرگ‌بارترین آن‌ها *اسکورپیوس لپتوروس* (عقرب گادیم) می‌باشد که سالیانه سبب جان‌باختن تعدادی از هم‌وطنانمان در مناطق غرب، جنوب و جنوب غرب کشور خصوصاً استان‌های خراسان و هرمزگان می‌گردد.

با توجه به اهمیت عقرب‌ها از نظر بهداشتی و پزشکی، آشنایی با عقرب‌ها (مرفولوژی، بیولوژی و روش‌های درمان، کنترل و پیشگیری از

عقرب زدگی (جهت جلوگیری از برخورد و مواجهه با عقرب‌ها ضروری بنظر می‌رسد .

لذا امیدواریم با عرضه این کتاب بتوانیم به نوبه خود قدمی هر چند کوچک در جهت ارتقای سطح بهداشت کشور عزیزمان ایران برداشته باشیم. در این کتاب سعی شده به زبان ساده اهمیت عقرب و عقرب زدگی و جنبه‌های گوناگون زیست‌اکولوژیکی و راه کارهای مقابله با آن بیان شود. مطالعه این کتاب می‌تواند برای مسئولین، پزشکان، کارشناسان و بهورزان مراکز خدمات جامع سلامت، پایگاه‌های سلامت، خانه‌های بهداشت، بیمارستان‌ها و دانشجویان علوم پزشکی و بهداشت مفید و مثمر ثمر باشد. ضمن قدردانی از توجه مخاطبان، از خوانندگان محترم تقاضا داریم با نظرات سازنده‌شان ما را در جهت افزایش کیفیت علمی کاربردش در کتاب حاضر مورد عنایت قرار دهند.

دکتر سید فرزاد متولی حقی - محمد یوسف مقدم

تابستان ۱۳۹۸

hajji7@yahoo.com

mmoghadam98@gmail.com